

Informacje praktyczne

Mianowania na wyższe stopnie wojskowe

Z okazji 60 rocznicy wybuchu II wojny światowej Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił [ustawę o szczególnych zasadach, warunkach i trybie mianowania na wyższe stopnie wojskowe żołnierzy uczestniczących w walkach o wolność i niepodległość Polski podczas II wojny światowej i w okresie powojennym](#). Umożliwia ona szczególne wyróżnienie obrońców Ojczyzny i zadośćuczynienie za wieloletnie przemilczanie ich zasług, za doznane w okresie powojennym represje i prześladowania oraz za cierpienia związane z przymusowym oddaleniem od Ojczyzny.

Tak sformułowana preambuła ustawy jednoznacznie wskazuje, że Rzeczpospolita Polska pragnie wyróżnić, poprzez mianowanie na wyższe stopnie wojskowe, przede wszystkim żołnierzy Wojska Polskiego - uczestników kampanii wrześniowej, żołnierzy Armii Polskiej we Francji i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, żołnierzy Polski Walczącej - Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, Batalionów Chłopskich, II Konspiracji Niepodległościowej z lat 1944-1956.

Znajduje to odzwierciedlenie w art. 1, ust. 2, pkt. 1 ustawy. Ten przepis odnosi się do wszystkich polskich formacji wojskowych, walczących o niepodległość Ojczyzny od 1 września 1939 r. w kraju i za granicą, a więc Wojska Polskiego podczas kampanii wrześniowej 1939 r., Armii Polskiej we Francji, a następnie Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, Armii Krajowej, Narodowych Sił Zbrojnych, Batalionów Chłopskich, Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” i całej Drugiej Konspiracji Niepodległościowej, która na przełomie lat 40-tych i 50-tych kontynuowała w najtrudniejszych warunkach walkę o niepodległość Polski.

Zgodnie z art. 1, ust. 2, pkt. 2 ustawy, mianowane na wyższe stopnie wojskowe mogą być osoby wchodzące w skład 1. i 2. Armii Wojska Polskiego oraz innych polskich formacji wojskowych przy armiach sojuszniczych. Oznacza to, iż przy rozpatrywaniu wniosków o mianowanie na wyższe stopnie wojskowe należy stosować jako kryterium datę rozwiązania 1. i 2. Armii Wojska Polskiego (rozkazem Naczelnego Dowódcy Wojska Polskiego Nr 0208/Org. z dnia 22 sierpnia 1945 r.) oraz ustalać na podstawie załączonych dokumentów lub akt osobowych, czy osoba wymieniona we wniosku o mianowanie wchodziła w skład polskiej formacji wojskowej przy armii sojuszniczej.

Ustawa nie określa wieku osób uprawnionych do mianowania na wyższe stopnie wojskowe. W art. 1 stanowi, że uprawnione do mianowania na wyższe stopnie wojskowe są „osoby wchodzące w skład Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej działających w kraju i za granicą, podległych Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej w kraju i na uchodźstwie”, a także „1. i 2. Armii Wojska Polskiego oraz innych polskich formacji wojskowych przy armiach sojuszniczych”. Tak postanowił ustawodawca, zdając sobie sprawę z faktu, że bardzo wiele osób poniżej 17 roku życia wchodziło w skład Armii Krajowej w okresie Powstania Warszawskiego oraz Drugiej Konspiracji Niepodległościowej.

Ustawa wyklucza mianowanie osób, które po wojnie były już co najmniej dwukrotnie mianowane na stopnie oficerskie, za czyny świadczące o szczególnym męstwie lub za wyjątkowe zasługi. Nie przewiduje także mianowań pośmiertnych oraz nadawania stopni oficerskich generałów i admirałów.

Ustawa nie przewiduje również mianowania osób, posiadających nadane lub zachowane uprawnienia kombatanckie wyłącznie z tytułu powojennej służby wojskowej (po 8 maja 1945 roku).

[Wnioski](#) o nadanie stopni oficerskich należy kierować do Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Uprawnione są do tego władze naczelne związków i stowarzyszeń kombatanckich - w odniesieniu do swoich członków; wojskowi komendanci uzupełnień - w

stosunku do kombatantów zamieszkałych na administrowanym terenie, nienależących do żadnej organizacji kombatanckiej; attache wojskowi polskich placówek dyplomatycznych - w odniesieniu do osób posiadających obywatelstwo polskie i mieszkających na stałe za granicą. Z przyczyn formalnych nie są realizowane wnioski składane bezpośrednio przez koła terenowe, a także przez samych zainteresowanych.

Do wniosku należy dołączyć kopię zaświadczenia o uprawnieniach kombatanckich oraz kopie dokumentów potwierdzających posiadane stopnie wojskowe (szczególnie istotne przy rozpatrywaniu wniosków osób już będących oficerami).

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych opiniuje i przedstawia do akceptacji Ministrowi Obrony Narodowej wyłącznie wnioski przedkładane do Urzędu w oparciu o zapisy ustawy z 24 lipca 1999 r.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 kwietnia 2010 r. w *sprawie mianowania na stopnie wojskowe* (Tekst jednolity Dz.U z 2015 r., poz. 307 z późn. zm.), Urząd opiniuje również przesyłane do zaopiniowania przez Dyrektora Departament Kadr MON wnioski osób szczególnie zasłużonych, przedstawianych do mianowania w oparciu o art. 76 ust. 8 pkt 1 i 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej.

Na podstawie § 3. ww. rozporządzenia mianowanie następuje z okazji świąt państwowych: Święta Narodowego 3 Maja, Święta Wojska Polskiego i Narodowego Święta Niepodległości.

[Wzór wniosku o mianowanie na podstawie ustawy z dnia 24 lipca 1999 r.](#)

[Wzór wniosku o mianowanie na na wyższe stopnie oficerskie podstawie art. 76 ust. 8 p. 1-2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP.](#)

Wszelkie dodatkowe informacje na temat mianowań na wyższe stopnie wojskowe można uzyskać w Wydziale Odznaczeń i Mianowań, pod nr telefonu - (0-22) 661-89-73, 661-87-44.